

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/109/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313209124
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5313209124.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Františka Potockého a JUDr. Blaženy Stašíkovej, vo veci starostlivosti o maloletého: Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca ako opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: U. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. U C., ul. P. č. XXXX/XB a otca: M. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. č. XXX, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Čadca zo dňa 16. októbra 2013 č. k. 16P/78/2013-71, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5P/55/2011-37 z 28. 04. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 10CoP/65/2011 zo dňa 23. 11. 2011, ktorým bola naposledy upravená vyživovacia povinnosť otca M. Z., nar. XX. XX. XXXX, k maloletému Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, v sume 55 eur mesačne, v časti týkajúcej sa výšky výživného zmenil tak, že odo dňa 04. 09. 2013 určil výšku vyživovacej povinnosti otca M. Z. k maloletému Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, v sume 85 eur, ktorú je otec maloletého povinný platiť vždy do 15 dňa v mesiaci vopred do rúk matky maloletého U. B.. Splatné výživné za obdobie od 04. 09. 2013 do 16. 10. 2013 v sume 81,41 eur zaviazal otca uhradiť v mesačných splátkach po 5 eur spolu s bežným výživným, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že od posledného rozhodnutia súdu (rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 5P/55/2011-37 zo dňa 28. 04. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 10CoP/65/2011 zo dňa 23. 11. 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11. 01. 2012, ktorým bol otec zaviazaný prispievať výživným v sume 55 eur mesačne) došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého. Tento navštevuje 1. ročník základnej školy (v čase predchádzajúceho rozhodnutia navštevoval predškolské zariadenie). Zvýšili sa výdavky na školské pomôcky, potreby, náklady na stravu, družinu, oblečenie. Priemerné mesačné náklady na maloletého matka vyčíslila minimálne na sumu 158,30 eur, ktorú sumu otec nespochybnil. Do tejto sumy nie sú zahrnuté náklady na bývanie, komunálny odpad a iné. U matky došlo k tej zmene pomerov, že sa jej zvýšil príjem (priemerná čistá mzda činí 441,23 eur vrátane daňových bonusov) oproti predchádzajúcemu obdobiu. V tom čase jej príjem predstavovala suma 398 eur, v ktorej bol zahrnutý aj daňový bonus na tri deti. Tiež sa zhoršil jej zdravotný stav, v dôsledku čoho jej priemerné mesačné náklady na lieky predstavujú sumu 40 - 50 eur. K podstatnej zmene pomerov došlo aj u otca maloletého, ktorému sa príjem zvýšil. Kým v čase pôvodného rozhodovania jeho priemerný čistý mesačný príjem bol 660 eur, v súčasnej dobe tento činí 875,16 eur.

Pokiaľ otec uviedol, že si vzal ďalšie pôžičky, a to na vybudovanie septiku a na rekonštrukciu domu, v ktorom býva, tak z výpisu z LV (č. I. 48 spisu) mal súd zistené, že vlastníkom rodinného domu, v ktorom otec s rodinou býva, je O. T.. Otec dieťaťa a ani jeho manželka nie sú vlastníkom toho domu. Podľa súdu pokiaľ vkladá otec dieťaťa vlastné investície do domu a zhodnocuje nehnuteľnosť, ktorej nie je vlastníkom, nejedná sa o nevyhnutý výdavok a tento nemá prednosť pred výživným na maloletého syna. Náklady, ktoré vynakladá na cestovné autom pre svoju dcéru a dcéru svojej manželky do školy by tiež nebolo nevyhnutné vynaložiť, keby deti prihlásil do školy a predškolského zariadenia, kde majú trvalý pobyt, t. j. v obci A.. Len výdavky na pohonné hmoty otec dieťaťa vyčíslil na vyššiu sumu, ako mesačne prispieva na výživu maloletého. Pokiaľ otec dieťaťa tvrdil, že náklady na domácnosť prevyšujú jeho príjmy, určité rezervy by získať mohol aj tým, že by deti prihlásil do školy a predškolského zariadenia v mieste trvalého bydliska, zaobstaral by si mobilný telefón, za ktorý by mesačne platil nižší kredit a taktiež keby nefajčil. Súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca, aby na výživu maloletého vzhľadom na to, že sa mu od posledného rozhodnutia zvýšil príjem o sumu 215 eur, prispievať na maloletého sumou do 10 % zo svojho príjmu, t. j. sumou 85 eur, nakoľko to vyžadujú odôvodnené potreby maloletého.

Pokiaľ matka žiadala návrhom, aby otec bol zaviazaný platiť na výživu maloletého výživné v sume 120 eur mesačne, podľa súdu táto suma nie je v možnostiach a schopnostiach otca platiť. Dôvodom je, že okrem maloletého má vyživovaciu povinnosť ešte k trom maloletým deťom, a taktiež aj k svojej manželke. Z toho dôvodu súd vo zvyšku návrh matky zamietol.

S poukazom na ust. § 77 ods. 1, § 76 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“), na základe ktorých ustanovení výživné možno priznať len odo dňa súdneho konania (v tomto prípade dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie výživného 3 roky spätne zistené neboli) a na tú skutočnosť, že výživné je zročné vždy na mesiac dopredu, stalo sa splatným zvýšené výživné odo dňa 04. 09. 2013 do 16. 10. 2013 (t. j. aj celý 11. mesiac) v sume 81,41 eur, t. j. alikvotná časť za 27 dní mesiaca september 76,41 eur a 85 eur mesiac október a 85 eur mesiac november, spolu 246,41 eur po odpočítaní sumy 65 eur, ktoré otec na výživnom za uvedené obdobie uhradil.

S poukazom na ust. § 160 ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) súd určil, že peňažné plnenie v sume 81,41 eur otec môže vykonať v splátkach, ktorých výšku určil na sumu 5 eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej z nich.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., na základe ktorého ustanovenia žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak ide o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec dieťaťa.

Vytýkal súdu, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, zároveň že rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a tiež nedostatočne zistil skutkový stav.

Mal za to, že nie sú dané podmienky pre zvýšenie vyživovacej povinnosti, keďže nenastala taká zmena pomerov od posledného určenia vyživovacej povinnosti, ktorá by odôvodňovala jej zmenu. Určené výživné je v dostatočnej výške a spolu s prídavkom od štátu je spôsobilé zabezpečovať potreby maloletého. Poukázal aj na to, že nad rámec súdom stanoveného výživného poskytuje maloletému vecné plnenia pri príležitosti sviatkov i osobných sviatkov dieťaťa, na ktoré plnenia súd pri úprave výšky výživného neprihliadol. Taktiež nesprávne a neobjektívne posúdil jeho majetkové pomery, pokiaľ ide o rodinný dom v obci A. keď konštatoval, že nie je jeho vlastníkom. Vychádzal totiž z nesprávneho listu vlastníctva. Z listu vlastníctva č. XXX kat. úz. A. jednoznačne vyplýva, že je vlastníkom rodinného domu v obci A., že má na dom zriadené záložné právo v prospech peňažného ústavu z dôvodu uzatvorenia zmluvy o hypotekárnom úvere zo dňa 08. 08. 2007. Už len z tohto dôvodu považoval otec dieťaťa rozhodnutie súdu za nesprávne, nakoľko na základe vykonaného dokazovania v tejto časti dospel k nesprávnym právnym záverom, ktoré podstatným spôsobom menia otázku výšky oprávnených výdavkov na jeho strane.

V ďalšej časti odvolania otec dieťaťa namietal správnosť výšky určenia jeho priemerného mesačného príjmu. Dôvodom bolo, že konajúci súd pri jeho výpočte započítal do príjmu aj daňový bonus daný mu na 2 deti (dcéra manželky a spoločná dcéra) ako aj to, že nezohľadnil úľavu na dani z dôvodu, že manželka bola na rodičovskej dovolenke. Týmto sa mu zvýšil mesačný príjem vypočítaný súdom cca o 100 eur. Nepopieral však, že na jeho strane došlo k určitému zvýšeniu priemerného mesačného príjmu cca o 130 eur. Na druhej strane sa celkový príjem rodiny znížil s účinnosťou od 23. 01. 2013 o rodičovský príspevok, ktorý poberala jeho manželka, čo činilo 195 eur mesačne. Z uvedeného je zrejmé, že celkový príjem rodiny oproti príjmu vypočítanému v čase pôvodného rozhodovania vyživovacej povinnosti sa týmto znížil, takže nie je pravdivé tvrdenie súdu o zvýšení jeho príjmu. Tiež sa jeho príjem znížil o splátku pôžičky v sume 175 eur mesačne, ktorú mu poskytol zamestnávateľ a bol použitý na zakúpenie septiku a ďalších nevyhnutných prác v dome tak, aby dom bol obývateľný. Ďalej otec dieťaťa uviedol, že má aj vyživovaciu povinnosť voči dcére z terajšieho manželstva, ktorá má zdravotné problémy spojené s návštevou lekára ako aj liečbou. Tiež aj voči manželke, ktorá je toho času na neplatenej rodičovskej dovolenke. Poukázal tiež na to, že zo svojho príjmu platí výživné na 3 deti, spolu 193 eur, hypotéka 76 eur, firemná pôžička v sume 175 eur, inkaso 45 eur, voda 19 eur. Tieto základné položky predstavujú sumu vo výške 508 eur. Jeho príjem je cca 730 eur, takže ako štvorčlennej rodine im zostáva cca 55,50 eur na mesiac. Tvrdil, že už na súde I. stupňa uviedol, že finančne im pomáhajú zvládnuť túto situáciu rodičia jeho manželky a občas aj jeho rodina.

Pokiaľ ide o príjem matky dieťaťa, tento podľa otca dieťaťa predstavuje 441,23 eur vrátane daňových bonusov a ostatné príjmy. Spolu príjem pre štvorčlennú rodinu matky činí 735,23 eur, čo je na jednu osobu sumy 183 eur. Oproti predchádzajúcemu príjmu sa príjem matky zvýšil cca o 194 eur. Matka dieťaťa má dostatočné príjmy, nakoľko si vie zakúpiť dovolenkový pobyt v Chorvátsku, ako aj v Turčianskych Tepliciach, kým jeho rodina nebola cca 5 rokov na žiadnej dovolenke, pretože si to z finančných dôvodov nemôžu dovoliť.

Zvýšené náklady pre maloletého, ktoré matka dieťaťa vyčíslila, avšak riadnym spôsobom nevydokladovala, považoval otec dieťaťa za neúmerne vysoké, nadhodnotené. Mal totiž možnosť porovnať náklady pre školopovinné dieťa t.j. na obuv v sume 20 eur mesačne, oblečenie 20 eur mesačne, lieky a vitamíny 15 eur mesačne, pričom dieťaťa je podľa neho zdravé. Okrem toho matka dieťaťa ako náklady uviedla cestovné v mestskej hromadnej doprave 20 eur mesačne, pričom maloletý chodí do školy peši spolu s ňou. Aj keď považoval za pravdivé, že dieťa má právo na zachovanie rovnakej životnej úrovne so svojimi rodičmi, avšak táto skutočnosť je limitovaná možnosťami, schopnosťami povinného rodiča.

Ďalej otec dieťaťa uviedol, že dňa 20. 09. 2013 podal na súd návrh o zmenu úpravy práv a povinností k maloletému, kde sa dožaduje častejšieho stretávania s maloletým, čím bude mať maloletý z jeho strany zabezpečenú ďalšiu rozšírenú osobnú starostlivosť, vrátane poskytnutia stravy, možných výletov alebo kultúrnych podujatí, čím sa jeho náklady ohľadom starostlivosti na dieťa zvýšia a naopak matke znížia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a dôkazy navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že návrh na zvýšenie výživného v plnom rozsahu zamietne.

Opatrovník dieťaťa doporučil potvrdiť rozsudok okresného súdu s tým, že určená výška výživného je opodstatnená, zodpovedá potrebám dieťaťa, možnostiam a schopnostiam otca.

Matka dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť majúca za to, že okresný súd rozhodol správne.

Tvrdila, že náklady na maloletého vydokladovala, pričom nesúhlasila s tým, že tieto sú nadhodnotené sumou 158,30 eur. Nakoľko maloletý rastie, tak rastú aj jeho náklady na výživu, ošatenie, školu, záujmovú činnosť. Suma je len za bežné výdavky mesačne, kde nie je zahrnutý nájom, energie, odpad. Podľa matky dieťaťa otec dieťaťa zavádzal súdu, nakoľko v posledných dvoch rokoch zveľaďuje svoj príbytok - výmena okien, prístavba k domu, oplotenie. Pokiaľ ide o dovolenku v Chorvátsku, tak túto jej zaplatili rodičia.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie napadnuté odvolaním v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.) a to z nasledovných dôvodov:

Rozhodnutie súdu, ktorým sa priamo určilo výživné, alebo ktorým sa schválila dohoda účastníkov možno zmeniť vtedy, ak dôjde ku zmene v pomeroch účastníkov. Toto ustanovenie je nevyhnutné, lebo nie je možné, aby zostalo nedotknuté rozhodnutie, ktoré vychádzalo z určitých predpokladov a ak tieto predpoklady už neexistujú.

Výživné sa určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností (na jednej či druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde napríklad o také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Takou zmenou pomerov môže byť tiež vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného, ale aj invalidita povinného a pod.

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho čo uviedol v rámci odvolacieho konania odvolateľ - otec dieťaťa konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O. s. p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Porovnajúc okolnosti, ktoré tu boli v čase posledného rozhodnutia o výživnom s okolnosťami v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia, dospel aj odvolací súd k záveru, že v danom prípade došlo k takej zmene pomerov (naposledy bolo o výživnom rozhodované v r. 2012) na strane dieťaťa (navštevuje 1. ročník základnej školy) i rodičov (ich príjmy vzrástli, nepridali im vyživovacie povinnosti), ktorá odôvodňuje stanovenie vyššieho než naposledy určeného výživného. Oboznámiac sa s výsledkami vykonaného dokazovania bol tiež toho názoru, že je v schopnostiach a možnostiach otca dieťaťa platiť prvostupňovým súdom určené zvýšené výživné. Z toho dôvodu aj podľa odvolacieho súdu rozsahu výživného nezodpovedá suma doterajšieho určeného výživného (55 eur) a primeranou zákonným hľadiskám (odôvodnené potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča) je suma 85 eur mesačne. Rozsudok okresného súdu tiež zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na zákonné rozhodnutie podľa § 157 ods. 2 O. s. p.

K odvolaniu otca dieťaťa odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide poskytovanie vecných plnení k sviatkom i osobným sviatkom dieťaťa tieto majú príležitostný charakter a preto nie je dôvod na ne pri úprave výšky výživného prihliadať. Za pravdivé považoval tvrdenie otca dieťaťa, že je vlastníkom rodinného domu. Vyplýva to z ním predloženého listu vlastníctva č. XXX z 16. 10. 2013 (č.l. 83 spisu) ako i overeného si krajským súdom na internetovej stránke Úradu geodézie, kartografie a katastra SR. Okresný súd sa mylne oboznámil s listom vlastníctva č. XXX vystaveným dňa 11. 07. 2007. Táto skutočnosť však podľa odvolacieho súdu naopak preukazuje majetkové pomery otca dieťaťa, na ktoré súd podľa ust. § 62 Zákona o rodine tiež prihliada. Pokiaľ ide o výšku priemerného mesačného príjmu otca dieťaťa tak odvolacím súdom bolo zistené, že tento predstavoval za posledných 12 mesiacov (od septembra 2012 do augusta 2013) sumu 809,17 eur. Okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z celkového čistého príjmu 10.501,99 eur predstavujúceho 13 mesiacov (od augusta 2012 do augusta 2013). Aj napriek uvedenému zisteniu príjem otca dieťaťa od posledného rozhodnutia (660 eur mesačne) vzrástol. K tvrdeniu otca o vyživovacej povinnosti k manželke je potrebné uviesť, že nepreukázal žiaden dôvod nevyhnutnosti starostlivosti manželky o maloleté dieťaťa do 6 rokov veku, ktoré dieťa napriek

zdravotným problémom navštevuje predškolské zariadenie. Čo sa týka spochybňovania výdavkov na dieťa tak určením zvýšeného výživného o sumu 30 eur mesačne sú podľa odvolacieho súdu pokryté len nevyhnutné potreby školopovinného dieťaťa keď okresný súd správne prihliadal na celkové pomery na strane otca predstavujúce aj ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletým deťom. Poukazovanie otca dieťaťa na príjem matky dieťaťa nepovažoval odvolací súd za dôvodné pre rozhodnutie veci. Vzhľadom na vek dieťaťa si matka totiž k maloletému plní vyživovaciu povinnosť výkonom osobnej starostlivosti a v danom prípade sú preto rozhodujúce pomery otca ako povinného rodiča, ktorému maloletý nebol zverený do výchovy. V prípade, že bude súdom upravený styk otca s dieťaťom tak je potrebné uviesť, že rodič počas pobytu dieťaťa uhrádza len jeho bežné, každodenné potreby, nie však ostatné potreby. Takýto krátkodobý pobyt dieťaťa u otca, ktorému nebol zverený do výchovy nemožno preto považovať za takú zmenu, ktorá by mala vplyv na výšku výživného.

Z týchto dôvodov skutočnosti uvádzané otcom dieťaťa v odvolaní nepovažoval odvolací súd za také, na základe ktorých by videl dôvod na zmenu napadnutého rozhodnutia a preto rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

Podľa ust. § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu. Konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti je konaním, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O. s. p.). Odvolací súd preto rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.